

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی آموزشی
طرح درس ترمی برای دروس مجازی

(برای یک دوره درس کامل، برای مثال: ۱۷ جلسه‌ی دو ساعته برای یک درس دو واحدی)

دانشکده: پرستاری و مامایی   گروه آموزشی: مامایی   مقطع و رشته‌ی تحصیلی: ترم ۲ کارشناسی مامایی
نیمسال تحصیلی و سال تحصیلی: دوم ۱۴۰۲-۴۰۳   نام درس: بارداری و زایمان ۱
تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   پیش نیاز: دروس علوم پایه
زمان برگزاری کلاس: روز: دوشنبه   ساعت: ۱۰-۸   مکان برگزاری: کلاس ۶ و <https://lumsnavid.vums.ac.ir> و
<https://www.skyroom.online/ch/lums/dr.pirdadeh>
تعداد دانشجویان: ۲۵   مسئول درس: دکتر پیرداده   مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر پیرداده

شرح دوره:

این درس به منظور آشنایی با مفاهیم علوم مامایی، اهمیت بهداشت تغذیه و اصول مراقبت‌های دوران بارداری، تشخیص حاملگی و مهارت در کاربرد نظریه‌ها و مفاهیم جدید بارداری و پایبند بودن به محدودیت‌ها و مسئولیت‌های حرفه‌ای و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامایی و کسب مهارت‌های لازم در هدایت و رهبری و انجام دادن زایمان عادی و مراقبت‌های مربوطه و دادن آموزش‌های بهداشت بعد از زایمان به مادر و خانواده با در نظر گرفتن مسائل اجتماعی-فرهنگی و مذهبی طراحی گردیده است.

هدف کلی: (لطفا شرح دهید)

شناخت مفاهیم علوم مامایی، اهمیت بهداشت تغذیه و اصول مراقبت‌های دوران بارداری، تشخیص حاملگی و مهارت در کاربرد نظریه‌ها و مفاهیم جدید بارداری و پایبند بودن به محدودیت‌ها و مسئولیت‌های حرفه‌ای و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامایی و کسب مهارت‌های لازم در هدایت و رهبری و انجام دادن زایمان عادی و مراقبت‌های مربوطه و دادن آموزش‌های بهداشت بعد از زایمان به مادر و خانواده با در نظر گرفتن مسائل اجتماعی، فرهنگی و مذهبی است.

اهداف بینابینی: (اهداف را با توجه به حیطه‌ها و سطوح مختلف بنویسید)

- ۱) اهداف بهداشت بارداری وزایمان را بیان نمایند.
- ۲) با علوم مامایی و شاخص‌های مرگ و میر آشنا شود.
- ۳) تشریح و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن را توضیح دهند.
- ۴) فیزیولوژی تخمدان و هورمون‌های آن (چگونگی رشد، ساختمان، پاره شدن فولیکول دوگراف تخمک گذاری، علائم و آزمایشات تخمک گذاری، چگونگی تشکیل جسم زرد و عمل آن، هورمون‌های تخمدان، استروژن و پروژسترون) را بیان نمایند.
- ۵) احکام اسلام در مورد بهداشت جسمی و روانی زمان لقاح و دوران بارداری را شرح دهند.
- ۶) چگونگی تشکیل تخم (مهاجرت تخمک و انتقال اسپرم) و تقسیمات آنرا توضیح دهند.
- ۷) چگونگی تشکیل جفت و اعمال آن و گردش خون جفت، گردش خون جنینی مادری را عنوان کنند.
- ۸) چگونگی تشکیل مایع آمنیوتیک و اعمال آن، بند ناف و ساختمان کامل آنرا شرح دهند.
- ۹) چگونگی تشخیص حاملگی را بیان نمایند.
- ۱۰) تغییرات دستگاه‌های مختلف بدن در دوران بارداری را شرح دهند (دستگاه تناسلی پوست، پستان، تغییرات متابولیک سیستم قلبی عروقی - دستگاه تنفس، دستگاه اداری - غدد اندوکرین، چشم‌ها و اسکلت بدن)
- ۱۱) مراقبت‌های لازم پیش از بارداری به منظور آمادگی برای بارداری را شرح دهد.
- ۱۲) مراقبت‌های لازم قبل و در دوران بارداری (اهداف - بهداشت فردی - شکایات و ناراحتی‌های جزئی دوران بارداری و چگونگی درمان آنها ورزش‌های دوران بارداری و آرامسازی) را توضیح دهند.

- ۱۳) تشریح لگن (سطوح مختلف، اقطار و انواع لگن) را توضیح دهند.
- ۱۴) اصطلاحات زایمانی و وضع قرار گرفتن جنین در رحم مادر (روشهای تشخیص وضع ، نمایش ، حالت و قرار جنین و انواع مختلف جنین ، تشخیص نمایش و قرار جنین از روی شکم ما نورهای مختلف و گوش دادن صدای قلب و رادیو گرافی را شرح دهند.
- ۱۵) مشاوره های لازم در مورد آمادگی مادر جهت زایمان را توضیح دهند.
- ۱۶) تئوری های شروع زایمان را شرح دهند.
- ۱۷) علائم شروع زایمان و عوامل موثر در شروع زایمان را بیان نمایند.
- ۱۸) مراحل مختلف زایمان را بیان نمایند.
- ۱۹) مراقبتهای لازم در مراحل مختلف زایمان (مرحله اول ، دوم، سوم و چهارم) را توضیح دهند.
- ۲۰) مکانیسم زایمان را شرح دهد.
- ۲۱) مکانیسم زایمان با مولاژ را انجام دهد.
- ۲۲) مانور لئوپولدر با مولاژ انجام دهد.
- ۲۳) روشهای موثر در رابطه با تسهیل زایمان را شرح دهند.

شیوه‌های تدریس:

- سخنرانی* سخنرانی برنامه ریزی شده
- بحث گروهی* یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- پرسش و پاسخ*

وظایف و تکالیف دانشجو (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

جلسات آنلاین:

- ۱- در جلسات آنلاین بموقع حضور یابند.
- ۲- حضور فعال در کلاس داشته باشند.
- جلسات آفلاین:
- ۳- تکالیف تعریف شده در سامانه نوید را در زمان مقرر انجام دهند.
- ۴- در فعالیت های تکمیلی جلسات آفلاین (گفتگو، خودآزمون، ...) شرکت کنند.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

جلسات آنلاین:

- ۱- حضور به موقع در جلسات آنلاین
- ۲- حضور فعال در کلاس
- جلسات آفلاین:
- ۳- انجام تکالیف تعریف شده در سامانه نوید در زمان مقرر
- ۴- شرکت در فعالیت های تکمیلی جلسات آفلاین (گفتگو، خودآزمون، ...)

وسایل آموزشی:

- وایت برد ویدئو پروژکتور کامپیوتر سامانه مدیریت یادگیری وب سرویس کلاس آنلاین
- سامانه آزمون مجازی فرادید سایر موارد (لطفاً نام ببرید):

نحوه ارزشیابی دانشجو و سهم هر کدام از فعالیت‌های مختلف دانشجو:

ردیف	فعالیت	نمره از بیست
۱	انجام تکالیف در سامانه نوید در زمان مقرر	۴
۲	آزمون‌های کلاسی در سامانه نوید	۳
۳	حضور در کلاس‌های مجازی آنلاین	۲
۴	امتحان مستمر	۱
۵	امتحان پایان ترم	۱۰

نوع آزمون

تشریحی پاسخ کوتاه چندگزینه‌ای جور کردنی صحیح-غلط
سایر موارد (لطفا نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفا نام ببرید):

منابع انگلیسی:

Williams obstetrics Cunningham, F Gary. 25th edition. New York : McGraw-Hill Education/Medical, [2018]. NLM ID: 101626979

- ✓ اینترنتی
- ✓ www.pubmed
- ✓ www.daneshyar.net

منابع فارسی:

- ۱- کانینگهام و همکاران، مامایی ویلیامز آخرین چاپ، مترجم (ناشر). تهران: انتشارات گلبن
- ۲- گیتس، رونالد. بیماریهای زنان و مامائی دنفورث. مترجم هاولدان و بوذری، تهران: نشرارجمند، آخرین چاپ

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۱- مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادران وزارت بهداشت (راهنمای خدمات داخل و خارج بیمارستانی)، دفتر سلامت خانواده و جمعیت - اداره سلامت مادران، آخرین بازنگری
- ۲- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان، بیمارستان‌های دوستدار مادر وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت - اداره سلامت مادران، آخرین بازنگری

توضیحات مهم:

- هر جلسه را می‌توان به صورت آفلاین و یا آنلاین برگزار کرد.
- در صورت انتخاب جلسه به صورت آفلاین، بارگذاری محتوای چندرسانه‌ای مربوط به جلسه، به عنوان استاندارد پایه محسوب می‌گردد و استاد درس می‌تواند علاوه بر آن از سایر ماژول‌های جلسات آفلاین نیز استفاده نماید. بنابراین، می‌توانید نسبت به علامت‌گذاری بخش ماژول جلسات آفلاین در ستون مربوطه اقدام نمایید.
- انتخاب زمان ارائه جلسات آنلاین بر عهده مدرس است ولی ترجیحاً در ساعاتی که ترافیک شبکه زیاد است، سعی شود کمتر کلاس برگزار شود.

جدول زمان‌بندی ارائه برنامه درس										
مدرس	ساعت برگزاری	فعالیت‌های تکمیلی جلسات آفلاین			شیوه ارائه جلسه			عنوان جلسه	تاریخ	ردیف
		گفتگو	تکلیف	خودآزمون	آفلاین	آنلاین	حضور			
دکتر پیرداده	۸-۱۰				*		*	معرفی درس، بهداشت مادر و کودک و باروری، هدف از علم مامایی، شاخص‌های بهداشتی (مانند مرگ و میرمادران و ...)	۱۴۰۲/۱۱/۳۰	۱
"	۸-۱۰				*		*	مروری بر تشریح دستگاه تناسلی	۱۲/۷	۲
"	۸-۱۰				*		*	مروری بر فیزیولوژی دستگاه تناسلی، چرخه سیکل قاعدگی منتهی به حاملگی، لقاح و بارداری	۱۲/۱۴	۳
"	۸-۱۰				*		*	تغییرات دسیدوا، آمینون، بندناف و جفت، جفت و هورمونهای جفتی، انتقال مواد از جفت به جنین	۱۲/۲۱	۴
"	۸-۱۰				*		*	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	۱۴۰۳/۱/۲۰	۵
"	۸-۱۰				*		*	ادامه جلسه قبل، تغییرات فیزیولوژیک دوران باردار	۱/۲۷	۶
"	۸-۱۰				*		*	مشاوره و مراقبت‌های پیش از بارداری به منظور آمادگی برای بارداری و نظر اسلام در مورد لقاح و بارداری و ...	۲/۳	۷
"	۸-۱۰				*		*	مراقبت‌های دوران بارداری، اهداف، اصطلاحات، معاینات اول و دیگر معاینات، گرفتن شرح حال و معاینات	۲/۱۰	۸
دکتر پیرداده	۱۰-۱۲				*		*	ادامه مراقبت‌های دوران بارداری، آزمایشات متداول	۲/۱۷	۹

							در بارداری، مقادیر طبیعی آزمایشات و اقدامات لازم بر اساس هریک از نتایج، تکرار آزمایشات در بارداری و موارد خاص		
"	۱۰-۱۲				*		آموزش و کلاس های آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان (تغذیه، تمرین های بدنی، رفتارهای جنسی و ...	۲/۲۴	۱۰
"	۱۰-۱۲				*		تمرینات تنفسی و تن آرامی جهت انجام زایمان و ...	۲/۳۱	۱۱
"	۱۰-۱۲				*		تشخیص حاملگی، شکایات شایع دوران بارداری	۳/۷	۱۲
"	۱۰-۱۲				*		انواع لگن، معاینات لئوپولد (قرار، نمایش، پوزیشن، آنکاژمان و حالت) و انواع وضعیت های و مانور لئوپولد عملی با مولاژ	۳/۱۴ (تعطیل رسمی)	۱۳
"	۱۰-۱۲				*		اپیدمیولوژی زایمان، برقراری فازهای زایمان	۳/۲۱	۱۴
"	۱۰-۱۲				*		مراحل مختلف زایمانی، نیروهای موثر در زایمان، مکانیسم زایمان	۳/۲۸ (تعطیل رسمی)	۱۵
"	۱۰-۱۲				*		مکانیسم زایمان عملی با مولاژ (تعطیل رسمی)	۴/۴	۱۶